

Kommunstyrelsen

Förslag till förändrad inkomstutjämning för kommuner och landsting

Yttrande till Regeringen

Förslag till beslut

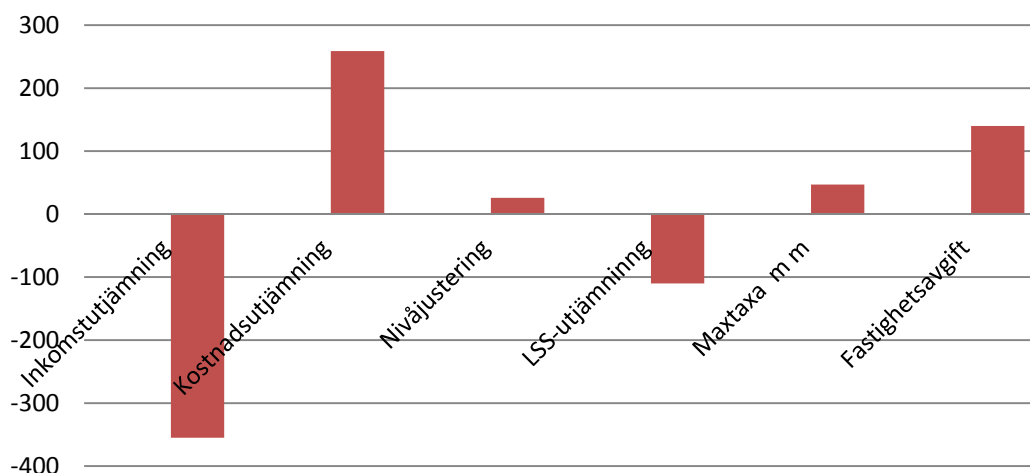
Kommunstyrelsen noterar informationen och antar stadsledningskontorets förslag till remissvar apropå finansdepartementets promemoria (Fi 2015/379) Ändrad inkomstutjämning för kommuner och landsting.

Sammanfattning

Finansdepartementet har i en promemoria föreslagit förändringar i systemet för kommunalekonomisk utjämning. Förslaget innebär att inkomstutjämningen höjs från januari 2016 för de kommuner och landsting som betalar avgift. Nacka kommun betalar avgift och förändringen skulle innebära en avgiftsökning på 841 kronor per invånare, vilket motsvarar drygt 80 miljoner kronor per år. Nacka kommun har i tidigare yttranden till regeringen apropå förändringar i utjämningsystemet framfört synpunkten att systemet i högre grad ska ge incitament till tillväxt. Det nu liggande förslaget går i helt motsatt riktning och genomförs det blir det istället en bromskloss i den fas av stark expansion som Nacka kommun står inför.

Utjämningsens syfte och utfall för Nacka kommun

Syftet med utjämningsystemet är att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för alla kommuner och landsting i landet att kunna tillhandahålla sina invånare likvärdig offentlig service oberoende av invånarnas inkomster och andra strukturella förhållanden. I diagrammet nedan framgår vad Nacka får respektive betalar i det kommunala utjämningsystemet, inklusive vissa statsbidrag och fastighetsavgift år 2015, i miljoner kronor.

Avgiften till inkomstutjämningen år 2015 är drygt 355 miljoner kronor. Anledningen till att Nacka betalar till övriga kommuner i inkomstutjämningen är att skattekraften är högre i Nacka än genomsnittligt i landet. Nacka får ca 260 mnkr i kostnadsutjämningen, vilket beror på Nackas struktur, bland annat att det är relativt fler barn än i riket i genomsnitt. Det sammanlagda nettot av utjämning och bidrag enligt ovanstående tabell blir något positivt för Nacka år 2015.

Ändrade regler införda 2014

Problematiken med negativa margineffekter som inkomstutjämningen kan leda till – d.v.s. nettoeffekten av förändringar av skatteintäkterna och inkomstutjämningsbidraget eller inkomstutjämningsavgiften som uppstår för en kommun om dess relativa skattekraft ökar – har uppmärksammats i olika sammanhang. Från och med den 1 januari 2014 infördes förändrade regler för beräkning av inkomstutjämningsavgifter, vars syfte var att minska margineffekterna för de kommuner och landsting som betalar en utjämningsavgift och därmed minska inkomstutjämnings negativa effekter på tillväxt. Förändringen innebar att kommuner och landsting som har en beskattningsbar inkomst per invånare som överstiger 115 procent av riksgenomsnittet får betala en lägre avgift. Sänkningen gällde i intervallet mellan 115 och 125 procent. Förändringen påverkade ett tiotal kommuner, varav Nacka kommun var en.

De nu föreslagna förändringarna

Den 16 januari 2015 remitterade finansdepartementet en promemoria med förslag till förändringar i systemet för kommunalekonomisk utjämning. I promemorian föreslås, i enlighet med vad regeringen aviserade i budgetpropositionen, att inkomstutjämningsavgiften höjs för de kommuner och landsting som betalar avgift från 1 januari 2016. Det ska ske genom en återgång till de regler för beräkning av inkomstutjämningsavgifter som gällde fram till utgången av 2013.

I samband med denna förändring föreslås även att den särskilda kompensationen, knuten till den tidigare förändringen av inkomstutjämnningen, avskaffas och att ett nytt införandebidrag införs för att mildra effekterna av detta förslag.

Förslaget får stora negativa konsekvenser för Nacka kommun

Nacka kommun är en av ett fåtal kommuner för vilka föreslagen förändring kommer få stora ekonomiska konsekvenser. Nettot av bidrag och avgifter kommer att minska med 841 kronor per invånare, vilket motsvarar drygt 80 miljoner kronor per år. Det föreslagna införandebidraget innebär att avgiftsökningen begränsas till högst 250 kronor per invånare och år, vilket motsvarar drygt 20 miljoner kronor.

Nacka kommun har i tidigare remissvar, apropå föreslagna ändringar i utjämningsystemet 2011 och 2013, betonat vikten av att ytterligare stimulera tillväxt och ökad sysselsättning inom ramen för utjämningsystemet. Kommunen har efterlyst fortsatt utredning för att se hur utjämningsystemet kan öka incitamenten för ekonomisk tillväxt och ökad sysselsättning.

Det nu liggande förslaget är ett steg i helt motsatt riktning. Genomförs förslaget blir detta ett hårt slag mot kommunens ekonomi och kommer att vara en bromskloss i den fas av mycket stark expansion som kommunen planerar inför.

Bilagor

Förslag till remissvar

Eva Olin
Ekonomidirektör